

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL AB „LTG INFRA“ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VEIKLŲ APSKAITOS ATSKYRIMO REIKALAVIMŲ, NURODYTŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VEIKLŲ APSKAITOS ATSKYRIMO TVARKOS APRAŠE, NESILAIKYMO TYRIMO

2025-04-04 Nr. TN-192

Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) 2025 m. balandžio 4 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui AB „LTG Infra“ (toliau – valdytojas) taikomų geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo reikalavimų, nurodytų Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos apraše¹ (toliau – Aprašas), nesilaikymo tyrimo (toliau – tyrimas).

Taryba n u s t a t ė :

(1) Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT), siekdama įsitikinti, ar valdytojas, įpareigotas apskaitą tvarkyti pagal Apraše nustatytus reikalavimus, tinkamai juos vykdyti, ar valdytojo vykdytų veiklų išlaidos, pajamos, turtas ir įsipareigojimai buvo paskirstyti tinkamai bei įvertinti, ar valdytojas laikėsi jam nustatytų finansinio skaidrumo reikalavimų, inicijavo valdytojo geležinkelių transporto 2022 m. veiklų apskaitos atskyrimo auditą (toliau – Auditas už 2022 m.), kuris buvo užbaigtas 2023 m. gruodžio 19 d. Minėtam auditui atlikti RRT pasitelkė audito įmonę UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ (toliau – auditorius).

(2) Apie Audito už 2022 m. metu auditoriaus nustatytus pagrindinius trūkumus ir teiktas rekomendacijas dėl jų šalinimo, RRT informavo valdytoją 2024 m. sausio 22 d. raštu Nr. (71.2Mr)1B-226 (toliau – 2024 m. sausio 22 d. raštas). Taip pat RRT 2024 m. sausio 22 d. rašte valdytojui nurodė, kad Akcinės bendrovės „LTG Infra“ veiklų apskaitos atskyrimo audito už 2022 m. audito ataskaitoje (toliau – 2022 m. audito ataskaita) nustatyti trūkumai turi būti pašalinti ne vėliau kaip iki 2024 m. birželio 1 d. ir užtikrinti, jog teikiamas metinis ataskaitų rinkinys už 2023 m. būtų be minėtoje audito ataskaitoje nustatytų trūkumų, o jeigu dėl objektyvių priežasčių tam tikrų trūkumų iki nurodytos datos nėra galimybių pašalinti, valdytojas privalo RRT pateikti nustatytų trūkumų šalinimo planą (su konkrečiais įgyvendinimo terminais ir numatytomis priemonėmis) bei jį suderinti su RRT ne vėliau kaip iki 2024 m. kovo 1 d.

(3) Valdytojas, atsižvelgęs į RRT 2024 m. sausio 22 d. rašte nurodytus reikalavimus, 2024 m. kovo 1 d. raštu Nr. SD(INFRA)-1093/2024 pateikė 2024 m. sausio 22 d. rašte nurodytų trūkumų, kurie nustatyti 2022 m. audito ataskaitoje, šalinimo planą (toliau – 2022 m. planas), kuriame didžiajai daliai trūkumų ir rekomendacijų nurodyta numatoma įgyvendinimo data buvo 2024 m. birželio 1 d.

¹ Patvirtintas RRT direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1V-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

(4) RRT 2024 m. kovo 28 d. raštu Nr. (71.2Mr)1B-979 (toliau – 2024 m. kovo 28 d. raštas) sutiko su 2022 m. plane nurodytų trūkumų šalinimo terminais, išskyrus minėto plano 2.12.1.6, 2.12.2.3.2, 2.12.2.3.3 papunkčiais pažymėtus ir minėtame rašte papildomai aprašytus trūkumus, bei pažymėjo, kad valdytojas privalo užtikrinti ir pastarojo rašto 6–11 pastraipose identifikuotų trūkumų pašalinimą teikiant RRT valdytojo 2023 m. metinį ataskaitų rinkinį. Taip pat RRT, atsižvelgdama į 2022 m. plano 2.2.2.2, 2.4.3, 2.6, 2.7.3, 2.10.1 papunkčiuose nurodytas rekomendacijas, kurias valdytojas nurodė įgyvendinsias su duomenimis nuo 2023 m. antro pusmečio, atkreipė dėmesį, kad valdytojo 2023 m. metinis ataskaitų rinkinys turi atitikti Aprašo reikalavimus tarp jų ir Aprašo 6.1–6.7 papunkčiuose nurodytus principus, todėl 2023 m. metinis ataskaitų rinkinys, teikiamas už tą patį ataskaitinį laikotarpį, turi išlaikyti nuoseklumą ir negali būti skaidomas, t. y. turi būti parengtas naudojant tą pačią (šiuo atveju – atnaujintą) apskaitos atskyrimo sistemą (toliau – Apskaitos sistema).

(5) Valdytojas 2024 m. birželio 3 d. raštu Nr. SD(INFRA)-2323/2024 pateikė metinį ataskaitų rinkinį už 2023 m., atitinkamai RRT inicijavo valdytojo geležinkelių transporto 2023 m. veiklų apskaitos atskyrimo auditą (toliau – Auditas už 2023 m.), kuris buvo užbaigtas 2024 m. gruodžio 13 d. Pažymėtina, kad šio audito atlikimo metu auditorius patikrino valdytojo veiklų apskaitos atskyrimą už 2023 m. ir nustatė esminių neatitikimų, kurie buvo nurodyti Akcinės bendrovės „LTG Infra“ veiklų apskaitos atskyrimo audito už 2023 m. audito ataskaitoje (toliau – 2023 m. audito ataskaita). Taip pat auditorius Audito už 2023 m. atlikimo metu įvertino ar valdytojas atsižvelgė į Audito už 2022 m. atlikimo metu auditoriaus nustatytus trūkumus bei įgyvendino 2022 m. audito ataskaitoje nurodytas rekomendacijas, ir 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.16 procedūros pateikė atliktą įvertinimą, bei išvadą, kad didžioji dalis rekomendacijų, pateiktų Audito už 2022 m. atlikimo metu, nebuvo įgyvendintos.

(6) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 1–5 pastraipose, bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) ⁷¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu, Taryba 2025 m. sausio 23 d. posėdyje protokoliniu nutarimu (Tarybos posėdžio protokolas Nr. TP-11) nusprendė pradėti tyrimą.

(7) RRT 2025 m. sausio 28 d. raštu Nr. (71.6Mr)1B-203 informavus valdytoją dėl pradėto tyrimo ir paprašius tyrimo atlikimui pateikti paaiškinimus dėl 2023 m. audito ataskaitoje pateiktų Audito už 2023 m. metu nustatytų trūkumų, teikiamų rekomendacijų trūkumams pašalinti bei minėtoje audito ataskaitoje nustatytų trūkumų šalinimo ir nurodytų rekomendacijų įgyvendinimo planą (toliau – 2023 m. planas) su konkrečiais terminais, bei numatytais priemonėmis, valdytojas 2025 m. vasario 25 d. raštu Nr. SD(INFRA)-1182/2025 (toliau – 2025 m. vasario 25 d. raštas) pateikė RRT prašomą 2023 m. planą kartu su paaiškinimais.

(8) Valdytojas, reaguodamas į auditoriaus nustatytus trūkumus ir pateiktas rekomendacijas, 2023 m. plane prie 2023 m. audito ataskaitoje atliktos/ų:

(8.1) 2.1.2.2, 2.1.2.3, 2.1.3.8, 2.1.3.11 procedūrų numatė, rengiant valdytojo 2024 m. metinį ataskaitų rinkinį, trūkumų šalinimo ir rekomendacijų įgyvendinimo priemonę – sukurti „papildomų vidaus kontrolių procedūrą“, kurios įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d. Tačiau valdytojas 2023 m. plane prie 2.1.3.16 procedūros nurodė, kad nesutinka su auditoriaus vertinimu, jog valdytojas, rengdamas 2023 m. metinį ataskaitų rinkinį, neįgyvendino 2022 m. audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų dėl 2.1.2.2, 2.1.2.3 procedūrų. Taip pat prie 2.1.3.8 procedūros, valdytojas pažymėjo, kad nesutinka su auditoriaus išvada dėl kompensacijų ataskaitoje trūkstamos Apraše reikalaujamos informacijos ir nurodė, jog auditoriaus reikalavimas nurodyti kokioms konkrečiai išlaidoms kompensuoti buvo panaudotos gautos kompensacijos yra nepagrįstas bei neįgyvendinamas;

(8.2) 2.1.3.4 procedūros paaiškino, kad 2023 m. viduryje įsdiegė naują Apskaitos sistemą S4HANA, dėl ko reikėjo apjungti senosios ir naujosios Apskaitos sistemos informaciją. Valdytojo vidinių pervedimų ataskaitoje buvo pateikti neteisingi duomenys apie vidaus veiklos priskirtų išlaidų vertes, nes sujungiant senosios ir naujosios Apskaitos sistemos duomenis, buvo padarytos techninės klaidos, rankiniu būdu jungiant pirmo ir antro pusmečio duomenis. Valdytojas pažymėjo, kad ištaisė klaidas ir pateikė apjungtą ataskaitą (2023 m. plano 5 priedas) auditoriui elektroniniu paštu 2024 m. gruodžio 10 d. (el. laiško nuorašas pateiktas 2023 m. plano 7 priede). Taip pat valdytojas numatė sukurti papildomų vidaus kontrolių procedūrą, kurios įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d.;

(8.3) 2.1.3.5 procedūros iš dalies sutiko, kad naudota vidinių pervedimų ataskaitos forma neatitinka Aprašo 3 priede pateiktos formos ir numatė rengti minėtą ataskaitą pagal formos reikalavimus bei perdaryti ataskaitą už 2023 m. dviem dalimis, t. y. už I ir II pusmetį. Įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d.;

(8.4) 2.1.2.4.2, 2.1.2.5, 2.1.3.1, 2.1.3.11 procedūrų numatė patikslinti nešiklių nustatymo ir kontrolės procedūras, sukuriant papildomų vidaus kontrolių procedūrą, kurios įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d.;

(8.5) 2.1.3.12 procedūros numatė užtikrinti tinkamą nepaskirstomų sąnaudų apskaitą, sukuriant papildomų vidaus kontrolių procedūrą, kurios įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d.;

(8.6) 2.1.3.15 procedūros valdytojas paaiškino, kad pateiktoje 2023 m. metinio rinkinio ataskaitos konkrečioje mokėtinų sumų ataskaitoje iš 847 sandorių 19 nebuvo nurodyti sandorio objektai ir pateikė Mokėtinų sumų ataskaitą (2023 m. plano 8 priedas) bei numatė trūkumų šalinimo ir rekomendacijų įgyvendinimo priemonę – sukurti „papildomų vidaus kontrolių procedūrą“, kurios įgyvendinimo terminas 2025 m. balandžio 30 d.;

(8.7) 2.1.2.4.1 procedūros, įvertinęs auditoriaus pastebėjimus dėl valdytojo apskaitos atskyrimo sistemos aprašo (toliau – Sistemos aprašas) nešiklių reikalavimų apibrėžties ir dėl išlaidų priskyrimo minimaliojo prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketo (toliau – MPP) galutinėms paslaugoms metodikos netinkamumo, nurodė, kad teikdamas apskaitos atskyrimo ataskaitų rinkinius už ateinančius ataskaitinius laikotarpius, Sistemos apraše patikslins nešiklių apibrėžimus bei MPP galutinių paslaugų sąrašą, jų nešiklius, ir pakoreguos Apskaitos sistemoje išlaidų skirstymą MPP galutinėms paslaugoms pagal Sistemos aprašą, o minėtus patikslinimus valdytojas ketina įgyvendinti iki 2025 m. gegužės 31 d.;

(8.8) 2.1.3.1 procedūros valdytojas nurodė, kad sutinka su auditoriaus pastaba dėl kaupimo sistemos apibūdinimo naudojant terminą „Excel formatas“, kuris yra per daug bendrinis ir iki 2025 m. balandžio 30 d. teikiant nešiklių skaitinės reikšmės kaupimo sistemos informaciją, kuomet duomenų kaupimas atliekamas Excel formatu, nurodys failo formatą, tikslų failo pavadinimą bei vietą, kurioje failas yra saugomas;

(8.9) 2.1.3.13 procedūros nurodė, kad sutinka su auditoriaus išvados dalimi, jog tinkamai neišskyrė pagrįsto pelno kaip atskiros išlaidų grupės ir pažymėjo, kad atsižvelgiant į būsimus Aprašo pakeitimus, metinius rinkinius už ateinančius ataskaitinius laikotarpius teiks pagal ankstesnę informacijos teikimo praktiką;

(8.10) 2.1.3.14 procedūros paaiškino, kad suteiktų ar gautų paskolų grąžinimo terminai nėra nurodomi atitinkamoje ataskaitoje, kadangi tarpusavio skolinimosi platformos veikimą reglamentuojančios sutartys, sudarytos tarp AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ dukterinių bendrovių nenumato paskolų grąžinimo terminų, nes lėšos yra skolinamos ir atitinkamai

grąžinamos pagal pareikalavimą, tačiau, valdytojas teikdamas metinius ataskaitų rinkinius už ateinančius ataskaitinius laikotarpius, laikys, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ tarpusavio skolinimosi platformos veikimą reglamentuojančių sutarčių terminai yra prilygintini šių sutarčių apimtyje suteikiamų / gaunamų paskolų grąžinimo terminams ir nurodys atitinkamą informaciją tarpusavio skolinimosi platformoje pasiskolintų / paskolintų pinigų iš vertikaliosios integracijos įmonių ataskaitoje. Įgyvendinimo terminas 2025 m. birželio 1 d. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad, vadovaudamasis savo paaiškinimais, 2022 m. audito ataskaitoje pateikta rekomendacija (2023 m. audito ataskaitos 2.1.3.16 procedūra) šia tema yra nepagrįsta.

(9) Su kitomis auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje pateiktomis išvadomis ir rekomendacijomis, nustatytiems trūkumams pašalinti, valdytojas 2023 m. plane nesutiko pateikdamas argumentaciją ir nenumatydamas tinkamų trūkumų šalinimo bei rekomendacijų įgyvendinimo priemonių:

(9.1) dėl apskaitos atskyrimo į atskirus verslo vienetus pagal regionus (2.1.2.1 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nurodė, kad nesutinka su auditoriaus išvada ir įgyvendino Kodekso bei Aprašo reikalavimus atitinkantį atskyrimą valdytojo Apskaitos sistemoje, nes diegiant minėtą sistemą buvo įgyvendintas sprendimas, leidžiantis atskirti apskaitą iki paslaugos detalumo (techniškai iki paslaugos hierarchijos lygio). Pagal valdytoją Apskaitos sistemoje egzistuojančios analitinės priemonės (pelno centro ir produkto hierarchijos kombinacija) suteikia galimybę atskirti krovos terminalų apskaitą į atskirus verslo vienetus. Įgyvendinimo įrodymas yra tai, kad RRT valdytojo 2023 m. metiniame ataskaitų rinkinio 1, 2 ir 13 prieduose yra pateikta visa informacija pagal regionų verslo vienetus (D029011, D029012, D029013, D029014). Valdytojas papildomai pateikė Apskaitos sistemos ataskaitą (2023 m. plano 1 priedas), kurioje matosi minėtos sistemos informacija pagal atitinkamų verslo vienetų pjūvius. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad, vadovaudamasis savo paaiškinimais, 2022 m. audito ataskaitoje pateikta rekomendacija yra įgyvendinta ir nesutinka su auditoriaus prie 2023 m. audito ataskaitoje atliktos 2.1.3.16 procedūros nurodyto vertinimo dėl rekomendacijos neįgyvendinimo;

(9.2) dėl peržiūrėjimo ir iš naujo įvertinimo nustatytų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos straipsnių skirstymo principų (2.1.2.4.1 procedūros), valdytojas 2023 m. plane nurodė, kad rekomendacija neturi būti įgyvendinta, nes poreikis perskirstyti anksčiau verslo vienetams priskirtus nuosavo kapitalo dydžius gali būti siejamas ne vien su auditoriaus nurodytomis aplinkybėmis (per ataskaitinį laikotarpį verslo vienetui priskirta pelno dalimi ir (arba) kitų rezervų operacijų paskirstymo tarp verslo vienetų). Poreikis perskirstyti nuosavo kapitalo dydžius gali būti siejamas su verslo vienetams priskirtino turto apimčių pokyčiais. Keičiant verslo vienetams priskirtino turto apimtį, proporcingai turėtų būti keičiama ir atitinkamiems verslo vienetams priskirtino nuosavo kapitalo apimtį. Taip pat valdytojas remdamasis tuo, kad 2023 m. audito atlikimo metu nebuvo nustatyta neaprašytų Sistemos apraše balanso dalinimo nešiklių panaudojimo atvejų, o balanso dalinimo nešikliai nebuvo keisti, nes nebuvo keičiama balanso dalinimo logika, pažymėjo, jog nesutinka su auditoriaus vertinimu, nurodytu prie 2023 m. audito ataskaitoje atliktos 2.1.3.16 procedūros;

(9.3) dėl nepateiktų pakankamai tinkamų įrodymų pagrįsti vertintus nešiklius (2.1.2.4.2, 2.1.2.5 procedūros) valdytojas 2023 m. plane pažymėjo, kad pridėjo dokumentą (2023 m. plano 3 priedas), kuriame pagal eiliškumą yra pateikti gauti auditoriaus užklausa ir valdytojo atsakymai dėl nešiklių pagrįstumo;

(9.4) dėl auditoriaus išvados ir rekomendacijos, kad būtų peržiūrėtas Apskaitos sistemos funkcionalumas, užtikrinant pilną Aprašo 27.8 papunkčio įgyvendinimą (2.1.2.5 procedūra),

valdytojas 2023 m. plane nurodė, jog nesutinka dėl minėto Aprašo papunkčio neįgyvendinimo ir paaiškino, kad 2023 m. metinių ataskaitų apimtyje buvo pateiktos išlaidų judėjimo matricos, kartu pateikdamas dokumentų sąrašą;

(9.5) dėl auditoriaus išvados ir rekomendacijos, susijusios su peržiūra išlaidų skirstymo hierarchijos paslaugai D00020000600000001 Traukos srovės teikimas su tikslu užtikrinti, kad paslaugai priskiriamos ir netiesioginės bei bendrosios išlaidos (2.1.2.5 procedūra), valdytojas 2023 m. plane paaiškino, jog minėtos paslaugos išlaidas sudaro tik nupirkta iš nepriklausomų elektros tiekėjų elektros energijos perpardavimas galutiniam vartotojui. Valdytojo vertinimu, netiesioginių ar bendrųjų išlaidų priskyrimas neatitiktų priežastingumo ir objektyvumo principo, nes sąskaitų faktūrų išrašymas dviem paslaugos gavėjams vieną kartą per mėnesį sudaro mažą administracinių resursų poreikį ir jo administravimas tik sukeltų papildomą resursų ir kaštų poreikį, todėl šiai paslaugai nėra priskiriama papildomų bendrųjų išlaidų;

(9.6) dėl išvados, kad buvo neišlaikytas pastovumo principas, atlikus esminių sąnaudų, ilgalaikio turto likutinių verčių skirstymo sistemos pakeitimus (2.1.2.5, 2.1.3.2, 2.1.3.10, 2.1.3.11 procedūros), valdytojas 2023 m. plane nurodė, kad tokia išvada yra nepagrįsta, nes diegdama naują Apskaitos sistemą, įvertino Audito už 2022 m. rekomendacijas, peržiūrėjo išlaidų skirstymo logiką, nešiklius ir galutinių paslaugų specifiką, bei atitinkamai pakoregavo skirstymo sistemą, kas atitinka Aprašo 6.4 papunkčio dėl pastovumo principo išimtis, numatytas Aprašo 6.4.1 ir 6.4.2. papunkčiuose. Taip pat valdytojas nurodė, kad nesutinka su auditoriaus rekomendacija, kad atlikus esminius Apskaitos sistemos pakeitimus lygiagrečiai turėjo atlikti ir detalią pokyčių analizę su tikslu tiesiogiai įvertinti galutinėms paslaugoms priskiriamų išlaidų pokyčius (2.1.3.2 procedūra), nes pagal valdytoją, Aprašas nedraudžia atlikti esminių pakeitimų ir nenustato papildomų atsiskaitymo prievolių už atitinkamus Apskaitos sistemos pakeitimus;

(9.7) dėl auditoriaus išvadų ir rekomendacijų, nustačius Sistemos aprašo atitikimo pilna apimtimi Aprašo 8 punkte keliamiems reikalavimams trūkumus, susijusius su nešiklių sąrašo ekonominės prasmės, vietos, kurioje kaupiami duomenys, vidaus kontrolės procedūromis, susijusiomis su nešikliams reikalingos informacijos kaupimu, apdorojimu ir įkėlimu į Apskaitos sistemą (2.1.3.1 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nurodė, kad nesutinka su vertinimu, jog pateikiamų išlaidų skirstymo nešiklių ekonominė prasmė ir panaudojimas nepaaiškina taikymo priežasties ir atitikimo skirstomų išlaidų specifikai bei pateikė savo argumentus nešiklio Nr. D019 – Proporingai susiformavusiai paslaugų gamybinei savikainai, pagrindu, kuris 2023 m. audito ataskaitoje buvo naudojamas kaip pavyzdys. Taip pat valdytojas nesutiko su auditoriaus išvada dėl išlaidų nešiklių duomenų kaupimo vietai apibūdinti naudojamo nekonkreto kaupimo sistemos termino S/4HANA, nes vadovaudamasis Aprašo reikalavimais, nurodė, kad nėra sąlygų nurodančių būtinybę pateikti posistemes, modulius, ar duomenų kaupimo etapus, kaip prašo auditorius, o naudojama S/4HANA – yra konkreti, tarptautiniu mastu pripažinta, centralizuota informacinė sistema, kurioje saugomi įmonės pagrindiniai duomenys, todėl pagal valdytoją, naudojamas kaupimo vietos apibrėžimas S/4HANA yra atitinkantis Aprašo reikalavimus. Prie minėtos procedūros valdytojas 2023 m. plane pažymėjo, kad nesutinka su išvada pateikta dėl turto ir įsipareigojimų nešiklių ekonominės prasmės nepateikimo bei balanso eilučių skirstymo iš verslo vieneto į galutinę paslaugą procedūrų trūkumo Sistemos apraše, ir nurodė, 2023 m. metinių ataskaitų konkrečių ataskaitų vietas, kur minėta informacija, pagal valdytoją, buvo pateikta. Taip pat valdytojas, prie minėtos procedūros pažymėjo, kad nesutinka su auditoriaus vertinimu, jog susijusi su aptariama tema audito už 2022 m. rekomendacija nebuvo įgyvendinta (2023 m. audito ataskaitos 2.1.3.16 procedūra), nes Sistemos apraše pateiktuose nešiklių sąrašuose buvo dokumentuoti visi Aprašo 8.2

papunkčio reikalavimai nešiklių sąrašui bei sutinka, kad kai kurių nešiklių parametrų reikšmės yra apibrėžiamos per daug bendrai, todėl Audito už 2022 m. rekomendacija laikytina iš dalies įgyvendinta;

(9.8) dėl auditoriaus išvadų ir rekomendacijų, kad valdytojas neišpildė Aprašo 27.12 papunkčio reikalavimo, nes nepateikė ataskaitinio laikotarpio pajamų ir išlaidų palyginimo su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ir neužtikrino tinkamų pokyčių priežasties paaiškinimų (2.1.3.3 procedūra), valdytojas pažymėjo, kad nesutinka su minėta išvada, nes teikiant 2023 m. metinį ataskaitų rinkinį įvardyta trūkstama informacija buvo pateikta 14 priede (su 2023 m. planų valdytojas pateikė 6 priedą, kuriame, pagal valdytoją, pateiktos pokyčių priežastys). Dėl pokyčių analizės pateikimo, valdytojas pažymėjo, kad tai perteklinis prašymas ir Aprašas tokio reikalavimo nenustato;

(9.9) dėl auditoriaus išvados, kad valdytojas neapskaičiavo vidinių pervedimų dydžių pagal Aprašo 13 dalies reikalavimus (2.1.3.5 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nesutinka su išvados dalimi, kad vidinių pervedimų apimtys nustatytos nesilaikant Aprašo reikalavimų, nes dalis apimčių buvo nustatyta neatsižvelgiant į teikiamų paslaugų specifiką ir pateikė paaiškinimus, remiantis 2023 m. audito ataskaitoje nurodytais pavyzdžiais. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad iš dalies sutinka su auditoriaus išvados dalimi dėl neišskirtų vidaus veiklos panaudojimo koeficientų ir neteisingai pateiktų galutinių paslaugų vienetų skaičių, bei pateikė dokumentą (2023 m. plano 5 priedas), kuriame pateikiama valdytojo Apskaitos sistemoje kaupiama informacija apie veiklos apimtį nešiklių skaitines reikšmes. Taip pat valdytojas dėl galutinių paslaugų vienetų skaičiaus nurodė, kad skirtingai nei teigia auditorius, nustatytos tik dvi paslaugos, kurių apimtis yra lygi 1. Papildomai valdytojas pažymėjo, kad nesutinka su auditoriaus rekomendacija vidaus veiklos panaudojimo koeficientus nustatyti pagal faktinį suteiktų galutinių paslaugų kiekį, naudojant praėjusio ataskaitinio laikotarpio statistinius duomenimis, kadangi praėjusio ataskaitinio laikotarpio statistinių duomenų naudojimas nebūtų suderinamas su priežastingumo ir objektyvumo principais. Valdytojas pažymėjo, kad, vadovaudamasis savo paaiškinimais, nesutinka su auditoriaus prie 2023 m. audito ataskaitoje atliktos 2.1.3.16 procedūros nurodytu vertinimu, kad 2022 m. audito ataskaitoje pateikta rekomendacija dėl tinkamo Aprašo 13 punkto reikalavimų laikymosi yra neįgyvendinta;

(9.10) dėl auditoriaus išvados ir rekomendacijų, kad valdytojo galutinių paslaugų tiesioginės išlaidos nebuvo išskirtos pagal Aprašo reikalavimus (2.1.3.9 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nurodė, kad nesutinka su auditoriaus minėtu teiginiu, nes Aprašas nenustato apribojimo dėl tiesioginių išlaidų priskyrimo paslaugoms be statistinių nešiklių. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad konkretaus Didžiosios knygos įrašo tiesioginis (be paskirstymo nešiklių) perkėlimas per visus Apskaitos sistemos paskirstymo sluoksnius iki pat galutinių paslaugų yra įmanomas tik, kai kiekviena organizacijos veikla kuria tik vieną paslaugą, kitu atveju – išlaidos neišvengiamai turi būti skirstomos paslaugoms, naudojant tam tikrus paskirstymo nešikius. Papildomai 2023 m. plane valdytojas prie įgyvendinimo priemonių nurodė, kad RRT 2025 m. sausio 25 d. raštu Nr. (71.1Mr)1B-183 pateiktame Aprašo pakeitimo projekte, pateikė tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų išlaidų sąvokų korekcijas, atitinkamai siejant jas su pagrindinėmis ir pagalbinėmis vidaus veiklomis. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad, vadovaudamasis savo paaiškinimais, 2022 m. audito ataskaitoje pateikta rekomendacija (2023 m. audito ataskaitos 2.1.3.16 procedūra) šia tema neatitinka Aprašo reikalavimų ir gerosios praktikos, todėl laikytina nepagrįsta;

(9.11) dėl auditoriaus išvadų ir rekomendacijų pateiktų prie 2.1.3.11 procedūros, valdytojas paaiškino, kad ilgalaikio turto verčių skirstymas yra atliekamas pagal dokumentuotus patvirtinto

Sistemos aprašo Balanso dalinimo taisyklių punktus A.1.1.1–A.1.1.5 ir su 2023 m. planu pateikė 4 priedą. Taip pat valdytojas nesutiko, kad apskaičiuojant ilgalaikio turto skirstymui skirtą nešiklį, iš 12-ojo mėnesio nusidėvėjimo išlaidų, priskirtų verslo vienetams, buvo atimtos dotacijų amortizacijos vertės ir pagrindimui pateikė dokumentą (2023 m. plano 9 priedas), naudotą minėtam nešikliui skaičiuoti. Valdytojas 2023 m. plane pažymėjo, kad nesutinka su auditoriaus išvada, jog taikomi nenuoseklūs skirstymo metodai, numatyti Sistemos apraše, nes, skirstydama pinigų srautų straipsnius, vadovavosi savo patvirtintomis skirstymo taisyklėmis bei Aprašo 18, 19 ir 20 punktų nuostatomis, pagal kurias tam tikriems straipsniams naudojamas skirstymo būdas „mišrus“, bei nesutinka su išvada, kad sudarydama pinigų srautų ataskaitą buvo netinkamai eliminuojama nepiniginių įrašų įtaka, susijusi su pelno mokesčio išlaidomis / pajamomis, nes pinigų srautų ataskaitos straipsnio paskirstymą atliko pagal nešiklį, kuris labiau atitinka pinigų srautų priežastingumo ryšį, t. y. nepriskiria nepiniginių įrašų verčių tiems verslo vienetams, kurie generavo nuostolį (pelno mokestis buvo neigiamas). Taip pat prie minėtos 2023 m. audito ataskaitos procedūros valdytojas paaiškino, kad išvadoje minėtas išskleistino kelio ilgio nešiklio vertės nepasikeitė lyginant su 2022 m. vertėmis, nes iš esmės vieną kartą paskaičiavus šio nešiklio vertes, jos nekinta, jei nėra esminių pokyčių;

(9.12) dėl auditoriaus išvados ir rekomendacijų, kad valdytojas nepaskirstomų išlaidų grupei priskirtinas išlaidas paskirstė galutinėms paslaugoms (2.1.3.12 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nurodė, jog įgyvendindamas Audito už 2022 m. rekomendaciją, naujoje Apskaitos sistemoje sukūrė atskirus kaštų centrus (KC D000000001 „Neskirstomos sąnaudos“ ir KC D000000002 „Nenaudojamas ilgalaikis turtas“), kuriuose apskaitomos išlaidos neskirstomos galutinėms paslaugoms, o auditoriaus minimos nepaskirstomų išlaidų sumos nebuvo paskirstytos galutinėms paslaugoms, nes jos buvo įtrauktos prie finansinės veiklos išlaidų straipsnio, kurio išlaidos irgi nėra skirstomos galutinėms paslaugoms, t. y. neturėjo įtakos paslaugų savikainai (RRT 2023 m. metinio ataskaitų rinkinio 1, 2, 13 prieduose pateikta atitinkama informacija). Taip pat valdytojas, prie minėtos procedūros pažymėjo, kad šia tema teikta auditoriaus rekomendacija 2022 m. ataskaitoje yra įgyvendinta, įdiegus naują Apskaitos sistemą ir sukūrus atskirus kaštų centrus, kuriuose apskaitomos nepaskirstomos išlaidos, todėl nesutinka su auditoriaus vertinimu, jog rekomendacija nebuvo įgyvendinta (2023 m. audito ataskaitos 2.1.3.16 procedūra);

(9.13) dėl auditoriaus išvados ir rekomendacijų, kad galutinei paslaugai priskirta pagrįsto pelno dalis nebuvo nustatyta pagal galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį, (2.1.3.13 procedūra), valdytojas 2023 m. plane nurodė, jog nesutinka su minėta išvados dalimi, nes 2024 m. buvo pakeista valdytojo Prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų kainodaros ir informacijos apie prieigą prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų viešinimo metodika, pakeičiant pelno dalies apskaičiavimo rodiklį iš nuosavo kapitalo į įstatinį kapitalą. Valdytojas pažymėjo, kad nei Aprašas, nei Kodeksas neapibrėžia naudojamo kapitalo apimties sąvokos, todėl turi teisę šiai sąvokai turinį nustatyti vidiniuose teisės aktuose. Taip pat valdytojas nurodė, kad nei Kodeksas, nei Aprašas nenustato pagrįsto pelno apskaičiavimo metodo ir nenurodo, kokie duomenys turėtų būti naudojami atitinkamam rodikliui apskaičiuoti (retrospektyviniai ar perspektyviniai), todėl valdytojo taikytas pagrįsto pelno nustatymo metodas neprieštarauja veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams. Atitinkamai valdytojas nesutiko ir su prie minėtos procedūros pateiktos rekomendacijos antra dalimi dėl užtikrinimo, jog pagrįsto pelno apskaičiavimas ir taikymas yra atliekamas nuosekliai pagal patvirtintas metodikas, o pastebėti neatitikimai, nustatant svertinio kapitalo kaštų vidurkį (WACC) ir atliekant pagrįsto pelno pritaikymą yra ištaisomi. Taip pat valdytojas

pažymėjo, kad, vadovaudamasis savo paaiškinimais, 2022 m. audito ataskaitoje pateikta rekomendacija (2023 m. audito ataskaitos 2.1.3.16 procedūra) šia tema yra nepagrįsta, nes Kodeksas ir Aprašas nereglamentuoja pagrįsto pelno skaičiavimo metodikos ir nenumato prievolės suderinti pagrįsto pelno apskaičiavimo metodikos su RRT.

(10) RRT, įvertinusi valdytojo 2023 m. plane pateiktus paaiškinimus ir 2023 m. audito ataskaitoje pateiktus auditoriaus vertinimus, pažymi, kad valdytojas nepateikė paaiškinimų dėl ne visais atvejais taikytų balanso straipsnių nešiklių atitikimo Sistemos aprašui (2.1.2.4.1 procedūra), nepakankamo sąnaudų skirstymo schemos detalumo (2.1.2.5 procedūra), sąnaudų apskaitos atskyrimo sistemoje atlikto standartinių įprastinių pakeitimų metu atsiradusių neatitikimų (2.1.3.2 procedūra).

Taryba k o n s t a t u o j a , kad:

(11) RRT, įvertinusi auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje pateiktą Audito už 2023 m. metu nustatytus trūkumus ir teikiamas rekomendacijas trūkumams pašalinti bei valdytojo 2023 m. plane pateiktą argumentaciją, nustatytų trūkumų / rekomendacijų įgyvendinimo priemonės, atliko tyrimą dėl valdytojo geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo reikalavimų, nurodytų Apraše, nesilaikymo.

Dėl Aprašo 10 punkte nurodytų reikalavimų

(12) Aprašo 10 punkte nurodyta, kad „Jeigu ūkio subjektas valdo kelis viename iš Aprašo 9.3.1–9.3.9 papunkčių nurodytus geležinkelių paslaugų įrenginius ir nustato skirtingus užmokesčio už naudojimąsi jais ir (arba) juose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis pagrindinėmis paslaugomis dydžius, kiekvienas toks įrenginys turi būti išskirtas kaip atskiras verslo vienetas.“

(13) Taryba pažymi, kad auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.1 procedūros.

(14) Taryba, įvertinusi valdytojo pateiktus paaiškinimus šio nutarimo 9.1 pastraipoje, daro išvadą, kad valdytojas neįgyvendino pilna apimtimi Aprašo 10 punkto reikalavimų, nes pateikti paaiškinimai ir dokumentai neįrodo auditoriaus nurodyto trūkumo nepagrįstumo, kad Aprašo 9.3.2 papunktyje nurodytas geležinkelių paslaugų įrenginys nebuvo tinkamai tiesiogiai išskirtas Apskaitos sistemoje pagal Aprašo 10 punkto reikalavimus, o tik formaliai išskirtas, teikiant 2023 m. metinį ataskaitų rinkinį. Taip pat Taryba pažymi, kad valdytojas nenumatė 2023 m. audito ataskaitoje prie procedūros 2.1.2.1 auditoriaus nustatytų trūkumų ir pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių, kad pilnai įgyvendintų Aprašo 10 punkte nurodytus reikalavimus.

Dėl Aprašo 14 punkte nurodytų reikalavimų ir bendrų suminių finansinių duomenų matematinio atitikimo atskirų ataskaitų duomenims

(15) Aprašo 14 punkte nurodyta, kad „Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 6 punkte nurodytų principų, privalo užtikrinti, kad į apskaitos atskyrimo sistemą pajamos, išlaidos, turtas ir įsipareigojimai būtų perkelti vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais ir sąskaitų informacija.“

(16) Taryba pažymi, kad auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.2 ir 2.1.2.3 procedūrų.

(17) Atsižvelgdama į valdytojo vertinimą, pateiktą šio nutarimo 8.1 pastraipoje, Taryba pažymi, kad valdytojas numatė 2023 m. audito ataskaitoje prie procedūrų 2.1.2.2, 2.1.2.3 auditoriaus nustatytų trūkumų šalinimo ir pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonę – papildomų vidaus kontrolių procedūrą.

Dėl Aprašo 8 punkte nurodytų reikalavimų

(18) Pagal Aprašo 8 punktą „Ūkio subjektas privalo parengti ir turėti ūkio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintą naudojamos apskaitos atskyrimo sistemos aprašą (toliau – Sistemos aprašas), kuriame privalo būti nurodyta:

8.1. detalus kiekvieno verslo vieneto galutinių paslaugų sąrašas ir aprašymai;

8.2. pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų nešiklių sąrašas, kuriame turi būti nurodyta kiekvieno nešiklio ekonominė prasmė, panaudojimas bei kiekvieno nešiklio skaitinių reikšmių kaupimo periodiškumas (pvz., nuolat, savaitė, mėnuo, ketvirtis) ir vieta, kurioje jos yra kaupiamos (pvz., atitinkamos informacinės sistemos, registrai, tam tikro padalinio tvirtinami dokumentai, ataskaitos ir pan.), bei vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios šių nešiklių teisingumą;

8.3. pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams schema, kurioje turi būti nurodyti ūkio subjekto naudojami kaupimo centrai ir jų tarpusavio sąajos; schema turi leisti aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo ūkio subjekto pasirinktu būdu logiką;

8.4. kita informacija, įrodanti, kad naudojama apskaitos atskyrimo sistema atitinka Aprašo reikalavimus.“

(19) Taryba pažymi, kad auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.4.1, 2.1.2.4.2, 2.1.2.5, 2.1.3.1, 2.1.3.11 procedūrų.

(20) Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta šio nutarimo 8.4, 8.7, 8.8 pastraipose, Taryba pažymi, kad valdytojas, atsižvelgęs į dalį trūkumų, susijusių su nešiklių apibrėžties, jų nustatymo, kontrolės procedūromis, kaupimo sistemų apibūdinimu ir rekomendacijas jiems pašalinti, jog būtų įvykdyti Aprašo 8 punkto reikalavimai, numatė atitinkamas įgyvendinimo priemones.

(21) Atsižvelgdama į valdytojo pateiktus paaiškinimus šio nutarimo 9.2, 9.3, 9.7 pastraipose, RRT įžvalgas 10 pastraipoje ir vadovaudamasi 2023 m. audito ataskaita, Taryba daro išvadą, kad valdytojo pateikti paaiškinimai neįrodo, jog pilna apimtimi buvo laikomasi Aprašo 8.2–8.4 papunkčiuose nurodytų reikalavimų, nes dėl:

(21.1) nepateiktos visos reikalingos informacijos atrinktiems nešikliams pagrįsti, valdytojas su 2023 m. planu pateikė gautus auditoriaus užklausimus ir valdytojo pateiktus atsakymus, tačiau naujų paaiškinimų nepateikė, o Audito už 2023 m. atlikimo metu teikti paaiškinimai buvo paviršutiniški arba nepateikti apskritai;

(21.2) nedetaliai pateiktos informacijos apie išlaidų skirstymo nešiklių ekonominę prasmę ir nešiklių skaitinių reikšmių kaupimo sistemas / vietas, valdytojo pateikti paaiškinimai nepaneigia auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje nustatytų trūkumų. Taryba pažymi, kad Sistemos apraše teikiama informacija turi būti detali ir nepaviršutiniška, jog būtų užtikrinti objektyvumo, ir naudingumo principai, nurodyti atitinkamai Aprašo 6.2 bei 6.6 papunkčiuose;

(21.3) informacijos nepateikimo apie turto ir įsipareigojimų skirstymo nešiklių ekonominę prasmę bei skirstymą galutinėms paslaugoms, valdytojo pateikti paaiškinimai ir nurodytos 2023 m. metinio atskaitų rinkinio konkrečių dokumentų vietos / skyriai, nurodant, kad juose minėta trūkstama informacija yra pateikta, neįrodo valdytojo teiginių dėl tinkamu detalumu pateiktos informacijos Auditui už 2023 m.;

(21.4) balanso straipsnių nešiklių ne visais atvejais atitikimo Sistemos aprašui, išlaidų skirstymo schemos aiškumo / detalumo ir ne dviprasmiškumo valdytojas 2023 m. plane nepateikė papildomos argumentacijos.

(22) Atitinkamai dėl šio nutarimo 21.1–21.4 pastraipose minėtų neatitikimų, valdytojas nenumatė prie minėtų 2023 m. audito ataskaitos procedūrų, nustatytų trūkumų, pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių, kad būtų užtikrintas Aprašo 8 punkto įvykdymas pilna apimtimi.

Dėl Aprašo 27.8 papunktyje nurodytų reikalavimų

(23) Pagal Aprašo 27.8 papunktį, valdytojas privalo parengti ir pateikti RRT „kiekvienam pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams etapui suformuotas išsklotos (matricas) su ataskaitinio laikotarpio duomenimis, kuriose pateikiama išsami informacija apie tai, kokios pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra skirstomi, kuo remiantis yra atliekamas šis skirstymas, kokiam kaupimo centrui ar galutinei paslaugai pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra priskiriami. Suformuotos išsklotos (matricos) turi leisti aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo pasirinktuoju būdu ekonominę logiką“.

(24) Pažymėtina, kad auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumus ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.5 procedūrų.

(25) Taryba, atsižvelgdama į valdytojo paaiškinimus, pateiktus 9.4 pastraipoje, ir vadovaudamasi 2023 m. audito ataskaita, daro išvadą, kad valdytojas neįgyvendino Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimų, nes valdytojo pateikti paaiškinimai bei 2023 m. metiniame ataskaitų rinkinyje pateiktos konkrečios ataskaitos neįrodo minėto Aprašo papunkčio įgyvendinimo, kadangi Audito už 2023 m. metu auditorius, remdamasis tik 2023 m. metinių ataskaitų rinkiniu, neturėjo galimybės patikrinti išlaidų paskirstymo etapų be papildomų valdytojo darbuotojų pastangų.

(26) Taip pat valdytojas 2023 m. plane nenumatė auditoriaus nustatytų trūkumų bei pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių, kad būtų užtikrintas Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimų tinkamas įgyvendinimas.

Dėl Aprašo 6.4 papunktyje nurodytų reikalavimų

(27) Aprašo 6.4 papunktyje nurodyta, valdytojas turi parengti ir naudoti apskaitos atskyrimo sistemą, kuri atitiktų „pastovumo principą – ūkio subjektas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi naudoti tą pačią apskaitos atskyrimo sistemą, išskyrus atvejus, kai:

6.4.1. įvykę reikšmingi įvykiai ar aplinkybės reikalauja naudojamos apskaitos atskyrimo sistemos loginių pakeitimų;

6.4.2. nustatoma, kad ūkio subjekto naudojama apskaitos atskyrimo sistema neatitinka Aprašo ir (ar) kitų teisės aktų reikalavimų“.

(28) Pažymėtina, kad auditorius dėl minėto Aprašo papunkčio reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumus ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.5, 2.1.3.2, 2.1.3.10, 2.1.3.11 procedūrų.

(29) Taryba, įvertinusi valdytojo, šio nutarimo 9.6 pastraipoje pateiktus paaiškinimus, vadovaudamasi 2023 m. audito ataskaita, pažymi, kad pastovumo principo laikymosi išimtys, nurodytos Aprašo 6.4.1 ir 6.4.2 papunkčiuose, būtų tinkamai įgyvendintos, jeigu valdytojo teikdamas 2023 m. metinį ataskaitų rinkinį būtų išlaikęs nuoseklumą ir nebūtų jį išskaidęs, t. y. 2023 m. metinis

ataskaitų rinkinys turėjo būti parengtas naudojant tą pačią atnaujintą Apskaitos sistemą, taip kaip nurodyta RRT 2024 m. kovo 28 d. rašte, o atlikus esminius Apskaitos sistemos pakeitimus, kartu valdytojas turėjo atlikti ir detalią pokyčių analizę su tikslu tiesiogiai įvertinti galutinėms paslaugoms priskiriamų sąnaudų pokyčius. Atsižvelgdama į tai, Taryba daro išvadą, kad valdytojas neįvykdė Aprašo 6.4 papunkčio reikalavimų, nes pateikti paaiškinimai nepagrindžia valdytojo teiginio dėl minėto Aprašo papunkčio įgyvendinimo.

(30) Taip pat valdytojas 2023 m. plane nenumatė auditoriaus nustatytų trūkumų bei pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių, kad būtų užtikrintas Aprašo 6.4 papunkčio reikalavimų tinkamas įgyvendinimas.

Dėl Aprašo 6.1 papunktyje nurodytų reikalavimų

(31) Aprašo 6.1 papunktyje nurodyta, kad valdytojas turi parengti ir naudoti Apskaitos sistemą, kuri atitiktų „priežastingumo principą – ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas, išlaidas, turtą ir (ar) įsipareigojimus tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms atitinkamai pagal veiklas, kurios sudarė sąlygas tų pajamų uždirbimui, išlaidų susiformavimui, turto įsigijimui ir (ar) įsipareigojimų atsiradimui“.

(32) Taryba pažymi, kad auditorius dėl minėto Aprašo papunkčio reikalavimų nesilaikymo konkrečiais atvejais nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.11 procedūros.

(33) Taryba, atsižvelgdama į 2023 m. audito ataskaitoje nurodytus trūkumus, daro išvadą, kad valdytojas, atlikdamas veiklų apskaitos atskyrimą ir skirstydamas išlaidas 2023 m., ne visais atvejais laikėsi Aprašo 6.1 papunkčio reikalavimų. Taip pat Taryba, įvertinusi tai, kas išdėstyta šio nutarimo 8.4 pastraipoje, pažymi, kad valdytojas sutiko, jog avansinio pelno mokesčio gautina suma bei mokėtino pridėtinio vertės mokesčio suma buvo paskirstyti ne pagal priežastingumo principą atitinkantį nešiklį ir numatė įgyvendinimo priemonę dėl išlaidų skirstymo atitikimo priežastingumo principui užtikrinimo.

Dėl Aprašo 27.12 papunktyje nurodytų reikalavimų

(34) Pagal Aprašo 27.12 papunktį, valdytojas privalo parengti ir pateikti RRT „pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų pokyčio priežasčių ataskaitą, jei galutinių paslaugų pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai ataskaitinį laikotarpį, palyginus su prieš jį buvusiu ataskaitiniu laikotarpiu, keitėsi reikšmingu skirtumu“.

(35) Auditorius dėl minėto Aprašo papunkčio reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.3 procedūros.

(36) Taryba, atsižvelgdama į valdytojo paaiškinimus, pateiktus šio nutarimo 9.8 pastraipoje, daro išvadą, kad valdytojo pateikti paaiškinimai dėl su 2023 m. metinių ataskaitų rinkinių pateiktos atitinkamos pajamų / išlaidų palyginimo su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ataskaitos (2023 m. metinio ataskaitų rinkinio 14 priedas), neįrodo valdytojo teiginio, kad jis pilna apimtimi įvykdė Aprašo 27.12 papunkčio reikalavimus, nes auditorius Audito už 2023 m. metu, vadovaudamasis 2023 m. metinio ataskaitų rinkinio 14 priedu, nurodė, kad informacija pateikiama atskirai pagal kiekvieno verslo vieneto kiekvienai paslaugai priskirtas tik turto ir įsipareigojimų vertes, o stebimi pokyčiai paaiškinami tik formaliai, kas, Tarybos vertinimu, pilna apimtimi neatitinka minėto Aprašo papunkčio reikalavimų, t. y. nebuvo pateiktas pajamų ir išlaidų palyginimas su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, o pateikti paaiškinimai dėl turto ir įsipareigojimų pokyčių, dažnu atveju konstatavo tik pokytį, bet ne pokyčių priežastis.

(37) Taip pat valdytojas 2023 m. plane nenumatė auditoriaus nustatytų trūkumų bei pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių, kad būtų užtikrintas Aprašo 27.12 papunkčio reikalavimų tinkamas įgyvendinimas.

Dėl Aprašo 12 ir 13 punktuose nurodytų reikalavimų

(38) Pagal Aprašo 12 punktą „Siekiant apskaičiuoti vidinius pervedimus, ūkio subjektas privalo apskaitos atskyrimo sistemoje išskirti visas atliekamas vidaus veiklas (išskiriant pagrindines ir pagalbines vidaus veiklas), šių veiklų pajamas ir (arba) išlaidas. Nustatant vidaus veiklų apimtį, detalumą ir skaičių, ūkio subjektas turi atsižvelgti į teikiamų galutinių paslaugų specifiką“, o pagal Aprašo 13 punktą „Vidinio pervedimo dydis, tenkantis galutinei paslaugai, turi būti apskaičiuojamas šiais vienas po kito nuosekliai einančiais etapais:

13.1. apskaičiuojama kiekvienai vidaus veiklai tenkanti išlaidų suma;

13.2. apskaičiuojama kiekvienos vidaus veiklos apimtis, t. y. atliktų vidaus veiklų kiekis pagal pasirinktą matavimo vienetą;

13.3. apskaičiuojamas vidinio pervedimo dydis, t. y. vidaus veiklos išlaidų suma padalijama iš vidaus veiklos apimtį;

13.4. apskaičiuojamas konkrečios vidaus veiklos panaudojimo koeficientas, parodantis, koku mastu tam tikra vidaus veikla yra atliekama konkrečiai galutinei paslaugai teikti; vidaus veiklos panaudojimo koeficientai turi būti nustatyti pagal faktinį suteiktų galutinių paslaugų kiekį, naudojant praėjusio ataskaitinio laikotarpio statistinius duomenis;

13.5. apskaičiuojamas vidinio pervedimo, tenkančio galutinei paslaugai, dydis, t. y. vidinio pervedimo dydis padauginamas iš vidaus veiklos panaudojimo koeficiento.“

(39) Auditorius dėl Aprašo 12 ir 13 punktų reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumus bei pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.4, 2.1.3.5 procedūrų.

(40) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 8.2 ir 8.3 pastraipose, Taryba pažymi, kad valdytojo atnaujinta ir 2023 m. audito atlikimo metu auditoriui pateikta vidinių pervedimų ataskaita, nebuvo vertinta ir audituota.

(41) Taryba, atsižvelgdama į valdytojo pateiktus paaiškinimus nutarimo 9.9 pastraipoje ir įvertinusi informaciją 40 pastraipoje, vadovaudamasi 2023 m. audito ataskaita, daro išvadą, kad valdytojas nesilaikė Aprašo 12 ir 13 punktuose nurodytų reikalavimų, nes auditoriaus Audito už 2023 m. metu vertinta valdytojo pateikta pirminė vidinių pervedimų ataskaita, buvo neteisinga ir neatitiko Aprašo 3 priede nustatytos reikalaujamos vidinių pervedimų ataskaitos formos.

Dėl Aprašo 16 punkte nurodytų reikalavimų

(42) Aprašo 16 punkte nurodyta, kad „Ūkio subjektas visas viešąsias lėšas, Europos Sąjungos fondų lėšas, kompensacijas, dotacijas ir (ar) subsidijas (toliau kartu ir kiekvienas atskirai – kompensacijos), gautas dėl patirtų galutinių paslaugų teikimo išlaidų, turi paskirstyti galutinėms paslaugoms pagal kompensacijų registravimo buhalterinėje apskaitoje faktą (metiniame ataskaitų rinkinyje aiškiai išskiriant gautas kompensacijas ir jų gavimo laikotarpį).“

(43) Auditorius 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.8 procedūros nustatė susijusių trūkumų su minėto Aprašo punkto tinkamu įgyvendinimu ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti.

(44) Taryba, atsižvelgusi į valdytojo vertinimą, pateiktą šio nutarimo 8.1 pastraipoje, pažymi, kad valdytojas, įvertinęs 2023 m. audito ataskaitoje pateiktas auditoriaus rekomendacijas trūkumams pašalinti ir siekdamas tinkamai įgyvendinti Aprašo 16 punkto reikalavimus, numatė

įgyvendinimo priemonę dėl papildomų vidaus kontrolių procedūrų, rengiant ir teikiant 2024 m. metinį ataskaitų rinkinį.

Dėl Aprašo 17 punkte nurodytų reikalavimų

(45) Pagal Aprašo 17 punktą „Ūkio subjekto išlaidos, priskirtos galutinei paslaugai, turi būti suskirstytos į šias kategorijas:

17.1. tiesiogines išlaidas, kurios turi būti priskirtos toms galutinėms paslaugoms, kurios nulėmė tų išlaidų atsiradimą (susiformavimą), ir tik jei išlaidų negalima priskirti tiesioginių išlaidų kategorijai, jos priskiriamos Aprašo 17.2 ir (ar) 17.3 papunkčiuose nurodytoms išlaidų kategorijoms;

17.2. netiesiogines išlaidas, kurios turi būti priskirtos toms galutinėms paslaugoms, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų išlaidų atsiradimą (susiformavimą), užtikrinant Aprašo 6 punkte nurodytų principų laikymąsi;

17.3. bendrąsias išlaidas, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą, ir kurios turi būti paskirstytos galutinėms paslaugoms naudojant nešiklius Aprašo 19 ir 20 punktuose nustatyta tvarka; paskirstant bendrąsias išlaidas, kurios būtinos kelių verslo vienetų galutinėms paslaugoms teikti, turi būti taikomi vienodi nešikliai.“

(46) Pažymėtina, kad dėl dalinio minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.2.5, 2.1.3.9 procedūrų auditorius nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti.

(47) Taryba, atsižvelgdama į valdytojo paaiškinimus, pateiktus šio nutarimo 9.5 ir 9.10 pastraipose ir 2023 m. audito ataskaitą, daro išvadą, kad pateikti paaiškinimai neįrodo valdytojo Aprašo 17 punkto tinkamo reikalavimų įgyvendinimo pilna apimtimi, nes:

(47.1) teikiamai paslaugai D00020000600000001 Traukos srovės teikimas priskiriant tik tiesiogines išlaidas ne tik neužtikrinamas Aprašo 17 punkto reikalavimas, kad galutinei paslaugai turi būti priskirtos visos išlaidos, suskirstytos į tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų išlaidų kategorijas, bet ir Kodekso 30⁴ straipsnio 4¹ dalies reikalavimas, kad „užmokestis už šią paslaugą negali būti mažesnis už šios paslaugos teikimo išlaidas.“;

(47.2) tiesioginės sąnaudos turi būti paskirstomos galutinėms paslaugoms tiesiogiai, t. y. be papildomų nešiklių naudojimo, kadangi Aprašo 17.1 papunktyje nurodyta, kad „<...> tik jei išlaidų negalima priskirti tiesioginių išlaidų kategorijai, jos priskiriamos Aprašo 17.2 ir (ar) 17.3 papunkčiuose nurodytoms išlaidų kategorijoms“.

(48) Taip pat Taryba nustatė, kad valdytojas 2023 m. plane nenumatė auditoriaus prie minėtų 2023 m. audito atskaitos procedūrų, nustatytų trūkumų, pateiktų rekomendacijų tinkamų įgyvendinimo priemonių, kad būtų pilna apimtimi užtikrintas Aprašo 17 punkto reikalavimų tinkamas įgyvendinimas.

Dėl Aprašo 18 punkte nurodytų reikalavimų

(49) Pagal aprašo 18 punktą „Ūkio subjektas turtą ir (ar) įsipareigojimus turi paskirstyti tiesiogiai galutinėms paslaugoms pagal tai, kurioms galutinėms paslaugoms teikti ataskaitiniu laikotarpiu tas turtas buvo naudojamas ir (ar) tie įsipareigojimai buvo reikalingi. Jeigu turto ir (ar) įsipareigojimų negalima tiesiogiai paskirstyti galutinėms paslaugoms, turtas ir (ar) įsipareigojimai paskirstomi naudojant nešiklius Aprašo 19 ir 20 punktuose nustatyta tvarka.“

(50) Auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.11 procedūros.

(51) Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta šio nutarimo 8.1 pastraipoje, Taryba pažymi, kad valdytojas, numatė įgyvendinimo priemonę dėl papildomų vidaus kontrolių, susijusių su metinio ataskaitų rinkinio parengimu, tačiau dėl didžiosios dalies auditoriaus pateiktų pastabų, tokių kaip nepakankamai aiškiai dokumentuoto ilgalaikio turto verčių skirstymo verslo vienetams, ilgalaikio turto verčių skirstymo pirmuoju etapu, naudojant nešiklį, kurį apskaičiuojant buvo eliminuotos dotacijų amortizacijos vertės, nenuoseklių skirstymo metodų ir netinkamai eliminuojamų nepiniginių įrašų įtaka, sudarant pinigų srautų ataskaitas, išskleistino kelio ilgio nešiklio neatnaujinimo, nesutiko.

(52) Taryba, įvertinusi valdytojo pateiktus paaiškinimus šio nutarimo 9.11 pastraipoje dėl nesutikimo su auditoriaus pateiktomis išvadomis, įvardintomis šio nutarimo 51 pastraipoje, daro išvadą, kad valdytojas turto, įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo straipsnių paskirstymą atliko nesilaikydamas pilna apimti Aprašo reikalavimų, nes jo pateikta argumentacija neįrodo auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje nustatytų neatitikimų nepagrįstumo.

(53) Taip pat Taryba pažymi, kad valdytojas 2023 m. plane nenumatė prie 2023 m. audito atskaitos 2.1.3.11 procedūros nurodytų trūkumų, tokių kaip nepakankamai aiškiai dokumentuoto ilgalaikio turto verčių skirstymo verslo vienetams, ilgalaikio turto verčių skirstymo pirmuoju etapu, naudojant nešiklį, kurį apskaičiuojant buvo eliminuotos dotacijų amortizacijos vertės, nenuoseklių skirstymo metodų ir netinkamai eliminuojamų nepiniginių įrašų įtaka, sudarant pinigų srautų ataskaitas, išskleistino kelio ilgio nešiklio neatnaujinimo, atitinkamų įgyvendinimo priemonių, kad būtų pilnai įvykdytas Aprašo 18 punkto reikalavimai.

Dėl Aprašo 21 punkte nurodytų reikalavimų

(54) Aprašo 21 punkte nurodyta, kad „Aprašo 9.1–9.4 ir 9.6 papunkčiuose nurodytų verslo vienetų galutinėms paslaugoms negali būti priskirtos šios išlaidos“, kurios nurodytos Aprašo 21.1–21.9 papunkčiuose, o pagal Aprašo 22 punktą „Aprašo 21 punkte nurodytos išlaidos turi būti priskirtos nepaskirstomų išlaidų grupei.“

(55) Auditorius dėl minėtų Aprašo punktų reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.12 procedūros.

(56) Atsižvelgdama į valdytojo pateiktą vertinimą, šio nutarimo 8.5 pastraipoje, Taryba nustatė, kad valdytojas numatė užtikrinti nepaskirstomų sąnaudų apskaitą, sukuriant papildomų vidaus kontrolių procedūrą. Tačiau Taryba, įvertinusi valdytojo paaiškinimus, pateiktus šio nutarimo 9.12 pastraipoje, daro išvadą, kad valdytojas neišpildė pilna apimtimi Aprašo 21 ir 22 punktų reikalavimų, nes jo pateikti paaiškinimai be konkrečių skaitinių įrodymų ir (ar) nuorodų į 2023 m. ataskaitų rinkinio vietas, neįrodo auditoriaus Audito už 2023 m. metu nustatytų trūkumų nepagrįstumo.

Dėl Aprašo 24 punkte nurodytų reikalavimų

(57) Pagal Aprašo 24 punktą „Jei teisės aktai reguliuoja užmokesčio už teikiamas galutines paslaugas dydį ir į šį užmokestį pagal teisės aktus gali būti įtraukiamas pagrįstas pelnas, tuomet pagrįstas pelnas turi būti išskirtas kaip atskira išlaidų grupė ir paskirstytas galutinėms paslaugoms pagal atitinkamos galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį.“

(58) Auditorius dėl minėto Aprašo punkto reikalavimų nesilaikymo nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas trūkumams pašalinti 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.13 procedūros.

(59) Taryba, atsižvelgdama į valdytojo pateiktus paaiškinimus, nurodytus šio nutarimo 8.9, 9.13 pastraipose, pažymi, kad valdytojas, išskirdamas ir paskirstydamas pagrįstą pelną galutinėms paslaugoms, 2023 m. nesilaikė Aprašo 24 punkto reikalavimų, nes pateikta argumentacija

nepagrindžia valdytojo teiginio dėl minėto aprašo punkto tinkamo įgyvendinimo bei auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje pateiktų trūkumų nepagrįstumo, kadangi:

(58.1) valdytojas, išskirdamas pagrįstą pelną, turėjo vadovautis Aprašo redakcija, kuri galiojo tuo metu, kai buvo rengiamas ir teikiamas metinis ataskaitų rinkinys, t. y. valdytojas privalėjo pagrįsta pelną išskirti kaip atskirą išlaidų grupę;

(58.2) valdytojas be įrodyto pagrindimo, pagrįsto pelno paskirstymui, vietoje ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais taikyto nuosavo kapitalo, 2023 m. naudojo įstatinį kapitalą, nors pastarojo apimtis, kaip ir nuosavo kapitalo, nebuvo paskirstyta atitinkamoms paslaugoms. Taip pat apskaičiuodamas ir priskirdamas pagrįstą pelną, valdytojas turėjo vadovautis iškeltais RRT lūkesčiais 2024 m. kovo 28 d. rašte.

(60) Taryba pažymi, kad valdytojas 2023 m. plane nenumatė auditoriaus prie minėtos 2023 m. audito atskaitos procedūros, nustatytų trūkumų, pateiktų rekomendacijų tinkamų įgyvendinimo priemonių, kad būtų pilna apimtimi užtikrintas Aprašo 24 punkto reikalavimų tinkamas įgyvendinimas.

Dėl Aprašo 27.14 papunktyje nurodytų reikalavimų

(61) Pagal Aprašo 27.14 papunktį, valdytojas privalo parengti ir pateikti RRT „jeigu ūkio subjektas priklauso vertikaliosios integracijos įmonių grupei, informaciją apie vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio paskolas, nurodant kiekvienos sudarytos paskolos sutarties šalis, vertę, palūkanų dydį, paskolos grąžinimo terminą ir mokėjimus, atliktus (gautus) pagal šias sutartis, nurodant kiekvieno mokėjimo (gavimo) datą, gavėją (-us), (mokėtoją (-us)), sumas“.

(62) Pažymėtina, kad dėl minėto Aprašo papunkčio reikalavimų nesilaikymo 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.14 procedūros auditorius nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas šiems trūkumams pašalinti.

(63) Atsižvelgdama į valdytojo vertinimą, pateiktą šio nutarimo 8.10 pastraipoje, Taryba pažymi, kad valdytojas numatė įgyvendinimo priemonę, tačiau daro išvadą, kad teikiant 2023 m. metinio ataskaitų rinkinį nebuvo pilna apimtimi išpildytas Aprašo 27.14 papunkčio reikalavimas, nes pateikti paaiškinimai neįrodo auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje nustatytų trūkumų nepagrįstumo, kadangi vykdant minėto aprašo papunkčio reikalavimą, nebuvo nurodyti suteiktų ar gautų paskolų grąžinimo terminai.

Dėl Aprašo 27.15 papunktyje nurodytų reikalavimų

(64) Pagal Aprašo 27.15 papunktį, valdytojas privalo parengti ir pateikti RRT „viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojo informaciją apie jo su vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyviais sudarytus sandorius, išskyrus nurodytus Aprašo 27.14 papunktyje, nurodant kiekvieno sandorio šalis, objektą, vertę, įvykdymo terminą, mokėjimus, atliktus tarp viešosios infrastruktūros valdytojo ir kitų vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių, nurodant kiekvieno mokėjimo datą, gavėją (-us), sumas ir paskirtį (gautinų ir mokėtinų sumų ataskaitą)“.

(65) Pažymėtina, kad dėl minėto Aprašo papunkčio reikalavimų nesilaikymo 2023 m. audito ataskaitoje prie 2.1.3.15 procedūros auditorius nustatė trūkumų ir pateikė rekomendacijas šiems trūkumams pašalinti.

(66) Atsižvelgdama į valdytojo vertinimą, pateiktą šio nutarimo 8.6 pastraipoje, Taryba pažymi, kad valdytojas numatė įgyvendinimo priemonę – sukurti papildomų vidaus kontrolių procedūrą, kad būtų pilna apimtimi išpildytas Aprašo 27.15 papunkčio reikalavimas. Tačiau Taryba, įvertinusi valdytojo paaiškinimus, nustatė, kad valdytojas, teikdamas 2023 m. metinį ataskaitų

rinkinį pilna apimtimi neišpildė Aprašo 27.15 papunkčio reikalavimų, nes pateikti paaiškinimai neįrodo auditoriaus 2023 m. audito ataskaitoje nustatytų trūkumų dėl mokėtinų sumų ataskaitos pilnumo nepagrįstumo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 7¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalimi,

Taryba n u t a r i a :

Į p a r e i g o t i AB „LTG Infra“ pagal auditoriaus pateiktas rekomendacijas pašalinti Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1V-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, neatitikimus, nustatytus Akcinės bendrovės „LTG Infra“ veiklų apskaitos atskyrimo audito už 2023 m. audito ataskaitoje bei užtikrinti geležinkelių transporto veiklų visos apskaitos atskyrimo tinkamą įvykdymą, pagrindžiant jį metiniame ataskaitų rinkinyje už 2024 m. pateikta informacija.

Šis nutarimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkė

Jūratė Šovienė